

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Quartus gradus Paupertatis necessariis immoderatè non inhærere. Cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Bas. cōf.
monast. c.
35.

inquit Basilius, si vbi duo, vel tres congregati sunt in nomine Christi, ibi ipse in medio illorum est; multo certe verisimilius ibi idem esse credendus est, vbi multo copiosior ac frequentior hominum congregata multitudo sit. Aut igitur necessarium nihil nobis deerit, si Christus nobiscū affuerit, si quidem neque Israhēlitis in vasta illa solitudine ipsorum vsui necessarium quicquam defuit, aut si etiam defuerit, ad probationem nostram, satius est inopia laborare, & cum Christo esse, quam disiunctos ab eius societate in rerum vitæ huius omnium affluentia versari. Quod autem hæc nos aliquo modo à Christo disiungant, non dubium est. Cor namque his vilitatibus, & superfluitatibus implicatum quam ratione poterit ad Christum asurgere, & sanctis ei affectibus inhaerere? Quæ etiam fronte audebit tantum regem ad se vocare, si hospitium, in quo ille sanctissimus spes excipiendus est, curis, & amore rerum inutilium est fœditum, & earum possessione pollutum? Ad quid expectabimus, vt prælatus has res auferat, si nos manus habemus, quibus eas animosè reicere valeamus? An non est melius huiusmodi minutias Deo sponte in sacrificium illi gratum offerre, quam ex imperio alterius, quasi inuiti dimittere?

Signum manifestum tepidi erga Deum amoris est, velle in statu paupertatis superflua recondere, & affectu, quem certè dum in his collocamus, à Deo auellimus, inutilibus inhaerere. Vnde Hugo Victorinus ait: Si quis Deum perfectè diligeret, si carnalibus desiderijs omnino renūciaret, multa refecaret superflua, quæ modò tenet quasi necessaria. Nec Deum, o frater, minus erga te liberalem, aut minus tui amatorem putes, quia vult tibi sola necessaria dari, & omnia superflua aufert: hoc enim potius est sui maximi amoris, ac eximie liberalitatis indicium. Vult ipse te superfluis carere, vt amorem tuum à rebus abiectionis subtrahas, & in ipso tamquam in tuo summo bono constituas. Negat vilia, vt pretiosa donet, & cor vacuum & mundum, vbi ea accipias, in te reperiat. Facit vt hæc terrena nobis laborantibus, & quodammodo eis seruientibus seruiant, vt ea ad necessitatem sumamus, non ad superfluitatem, & ad vanitatem captemus. Dedit ille nobis omnia, vt Paulus ait, sed dedit vt cooperarentur in bonum, non vt à bono se iungerent. Sed adhuc multa, inquit (verba sunt Bernardi) grauiter inquietant, multa euidentiùs aduersantur. Et miror quomodo omnia data memores, quibus ferè nulla famulantur ad votum. Seruite nobis videntur aliqua, sed cum labore nostro, nec nisi priùs seruerimus eis. Iumenta ipsa nisi fuerint à nobis nutrita, nisi domita, nisi fuerint pabulo sustentata, non adiuuant. Terra ipsa, quæ debuerat nobis esse germanior, non sine sudore vultus nostri panem nobis ministrat, immo, & cum coluerimus eam, spinas, & tribulos germinat nobis. Et cætera omnia denique, si diligenter consideremus, seruitium à nobis magis exigunt, quam exhibent nobis: vt ea interim sileam, quæ sunt pœnata nocere, vt est ignis ad exurendum, aqua ad submergendum, feræ ad lacerandum. Et hæc quidem ita se habent, sed tamen non mentitur Apostolus, etiam alio loco manifestius asseueras, scire se quoniam diligenter Deum omnia cooperantur in bonum, his qui secundum propositum vocati sunt Sancti. Veruntamen solerter attende, quod non ad libitum famulari, sed cooperari dicit ad bonum. Neque enim ad voluntatem seruiunt, sed ad vtilitatem: non ad voluptatem, sed ad salutem: non ad votum, sed ad comodum nostrum. Sic ille. Cum ergo res ad vtilitatem, & ad necessitatem datæ sunt, terminos nobis impositos supergredimur, si eas ad

Hugo ad
reg. Aug.
c. 8.

Der. ser. i.
de diuers.

Rom. 8.
28.

A superfluitatè vsq; volumus possidere, & earum affectibus intricari. Satius quidè est, illa terrena dimittere, in eo quod obfunt perfectioni nostræ, vt in eo quod profunt, & nos iuant, sincerè valeamus assumere. Linque itaq; o frater, idola tua, si cultor es Dei, neq; enim decet, eum, qui in desertum egressus est, vt verum Deum adoraret, secum abominationes Ægypti deferre, & rebus superfluis, quasi idolis oneratum, ante cōspectum Diuinæ maiestatis astare. Numquam quietus eris, nisi hæc vana, quæ (vt tu ipse testis es) te compungunt, & in quietant, animosè relinquant. Crede mihi, sine tot imaginibus, sine tot libris curiosis, sine tot rosarijs, sine tot capfulis, & scriniolis, sine tot linteolis, & quadruplicatis vestibus, sine tot esculentis, & poculentis, sine tot denique puerilitatibus, latus viues. Hæc enim quantumque multiplicentur, & augeantur, numquam te satiabunt; si verò verè pauper fueris, vt debes, & voto teneris, Christus te satiat, & plus vna eius consolatio tibi data, quam hæc vniuersa, valebit.

Quartus gradus Paupertatis, necessarijs immoderatè non inherere.

CAPVT VII.

Liquos vidimus in prædicto Paupertatis gradu vsquequaque perfectos, qui nihil omnino superfluum apud se habere voluerunt, & vel calamum vnum, quo carere commodè possent, constantissimè repudiarunt, tanta verò cura, & solitudine rerum necessariarum vrgebantur, vt hunc gradum à præcedenti nos separare compellant. Erant illi quidem admodum scrupulosi, vt nihil, quod sibi non necessarium esse videretur, retinerent, sed nec dum didicerant affectum rerum necessariarum metiri, & spem suam in Domino (qui pascit coruos, quanto magis iustos) fiducialiter collocare. Immoderato amore erga cellam, & fellam, & libros suos, erga breuiarium, & diurnum, & erga alia similia feruntur. Cogitant instanter quomodo hæc seruiant, quomodo à tinea, vel immunditia, vel ab alijs incommodis defendent, quomodo suo tempore pro melioribus, & politioribus cōmutabunt, & ita his inutilibus curis afficiuntur, vt non minus illi distraherentur necessarijs, quam alij superfluis. Quid si aliquis ex fratribus hæc auferat, aut eis detrimenti tantillum inferat, tam amarè cogitationibus, & tanta ira, & indignatione complectitur, ac si à fratre illo pater eorum esset occisus. Puerilitas etiam ridicula eò vsque procedit, vt hæc sibi ad vsum concessa abscondant, ne ab aliquo commodato petantur. Quod si quippiam eos hanc aut illam rem habere deprehendat, & ad modicum vsum postulet, aut verbis ambiguis (ne dicam mendacibus) se protegant, aut quod sibi petitur, si sermone occultare non possint, procaciter se commodaturos negant, aut tanta tristitia & anxietate commodant, ac si vitam sine illa vili minutia conseruare non possent. Breuiter statum paupertatis elegerunt, vt quiescerent, & curis rerum terrenarum soluti Deo, & patriæ salutis vacarent, sed hoc immoderato erga res sibi necessarias affectu ita possessi sunt, vt non minus, quam diuites in suis opibus curandis occupentur. Diuitibus iustum est, ne cor suum nimio amore diuitiarum inficiant. Nam id significant verba sancti Davidis: Diuitiæ si affluent, nolite cor apponere. At isti infalciiores, & stultiores, non diuitijs, sed rebus vilissimis, & nullius valoris, cor suum affigunt, & propter illas, à Deo, & rebus diuinis auocare non metunt.

Ps. 61. 11.

Hos

Cass. col. 4. c. 21.

Hos homines pulchre taxat Cassianus, eorumque auaritiam, ac prauos affectus sapienter detegit. Nam illud, inquit, ridiculum qualiter exprimetur, quod nonnullos post illum primæ renunciationis ardorem, quo vel res familiares, vel opes plurimas, ac militiam sæculi relinquentes, semetipsos ad monasteria contulerunt, tanto cernimus studio in his, quæ penitus abscidi non possunt, & quæ nequeunt in hoc ordine non haberi, quâuis parua viliâq; sint, esse deuinctos, vt horum cura pristinarû omnium facultatum superet passionem: Quibus profectò non magni proderit, maiores opes ac substantias contempnissè, quia affectus eorum, ob quos illæ contempnæ sunt, in res paruas atque exiguas transferunt. Nam vitium cupiditatis, & auaritiæ, quod erga species pretiosas exercere non possunt, circa viliores materias retinentes, non abscidissè, sed commutassè se probant pristinam passionem. Nam nimia diligentia deuincti erga curam pñathij, sportellæ, sagelli, codicis, mattæ, aliarumque similibus rerum, quamuis vilissimarum, eadem tamen qua antea libidine detinentur. Quæ etiam tanta emulacione custodiunt, atque defendunt, vt pro ipsis aduersus fratrem commoueri, & (quod est turpius) etiam litigare non pudeat. In quibus adhuc ægritudine cupiditatis pristina laborantes, hæc eadem, quæ vsus corporis possidere monachum, vel necessitas cogit, secundum numerum mensuramque communem non sunt habere contenti, in hoc quoque sui cordis auaritiam designantes, cum velea, quibus vti necesse est, propensius student habere, quam ceteri, vel excedentes diligentiam modum peculiariûs ea attentiusque custodiunt, & ab aliorum contredactione defendunt, quæ vniuersis fratribus debent esse communia. Quasi verò differentia tantummodo metallorum, & non ipsa passio cupiditatis habeatur in noxa, & pro rebus quidè magnis ita fieri nõ liceat, pro vilioribus verò hoc ipsum fecissè sine culpa sit, & non idcirco pretiosiores abiecerimus materias, vt faciliùs disceremus viliora contemnere. Quid enim differt, vtrum quis perturbationem cupiditatis erga opes amplas atque magnificas; an erga viliores exerceat species: nisi quòd in eo reprehensibilior iudicandus est, quòd, qui maxima sprecuerit, minimis obligetur? Hæc Cassianus.] Et Marcus eremita cum anima sua loquens ait: Verum dices quidem mihi anima charissima, Nos aurum in thesaurum non recondere, neque possessiones habere. Et ego dico tibi, aurum, & possessiones non nocere, sed inhaerentem affectui abusum eorum.] Hæc cum ita sint, constat, ad perfectam paupertatem non satis esse carere superfluis, nisi etiam in necessariis querendis aut habendis modum teneamus. Insipientesque esse illos, qui cum propter animi puritatem maiora reliquerint, causa rerum minimarum ac contempnibilium, ad priores redeunt animæ sordes, & pariter pro paruis atque pro maximis eandem aut similem contrahunt prauitatem.

Marc. ere mita in consili. cum anima sua.

Hebr. 13.

Qui ergo voluerit ab imperfectionibus istorum liberari, non solum superfluum & inutilem vsum deferat, verum & in habendis necessariis affectum immoderatum comprimat, & modum debitum teneat. Se hospitem in hoc mundo, & cenobium, in quo habitat, hospitium esse cognoscat; & sicut prudens viator, rebus quidem diuersorij vitur; ad eas autem non afficitur, post modicum inde transiturus: ita & ipse rebus necessariis vtatur, affectum autem eis adherere non sinat. Sic fecerunt patres illi, quorum meminit Paulus, qui [iuxta fidem defuncti sunt, non acceptis reprimissionibus, cõsistentes quia peregrini, & hospites sunt super terram.] Abraham

A quidem hoc sibi nomen imposuit, qui loquens ad filios: Hæc ait: Aduena, & peregrinus sum apud vos.] Et Dauid: Aduena ego sum apud te; & peregrinus sicut omnes patres mei.] Et ad Isaac dictum est: Quiesce in terra, quam dixero tibi, & peregrinare in ea.] Hi omnes peregrini vocantur, & nos in illis ad peregrinandum inuitamur, vt sciamus posse quidem rebus huius mundi ad necessitatem vti, non autem securum esse illis affectibus adherere. Ad id ipsum sanè hortatur nos Basilius quodam loco, sic scribens: Sancti autem viri est hanc vitam more hospitis transire, ac ad alteram properare. Ideo & Dauid de ipsa loquitur: [Incola ego sum, & peregrinus sicut omnes patres mei.] Incola item fuit Abraham, qui ne terræ quidem vestigium propriæ possedit: sed vbi opus ei sepulchro fuit, id argento mercatus est. Ex quo sanè scriptura demonstrat, quemadmodum in carne viuentem, incolam esse oporteat; migrantemque; ex hac vita, in locis propriis requiescere: quoniam in hac vita alienigenis cohabitatur: tertiam verò corpus in sepulchro recipientem mercatus est. Beatus planè, qui iis, quæ in terra sunt, non vt propriis se addixit, neque isti sæculo tamquam naturali suæ patriæ acquieuit: quin potius grauatur, quòd incolatum hunc casum nouit esse à rebus potioribus, & quasi proscriptionis domicilium vitam hanc incolit, perinde atque illi, qui ob quampiam delicta coguntur iudicum calculis solum vertere, relegati in exilium. Rarus inuentus est talis, qui presentibus non vt propriis vacet: diuitiarum vsus fluxum atque fragilem sciat, corporis valetudinem prosperam breui tempore duraturam, postremo humanæ gloriæ floridam felicitatem, minime firmam ac stabilem esse cognoscat. Hactenus ille.] Cuius iudicio rari sunt, qui res terrenas sine affectu possideant. At (vt ego opinor) cum possidentibus eas, id est, cum his, qui necdum sæculo renunciarunt, loquebatur. Nam qui pro obligatione sui status, nihil possidet, & eò vsque processit, vt reiectis rebus superfluis, necessariis dumtaxat vti velit, is non parat difficile, ab his paucis quibus ad vitam indiget, suum affectum vacuare. Atque adeo multi in nostro statu inueniuntur, qui res ad vsus necessarias sine immoderantia affectus assumant. Experientia enim comperit, iucundiores esse rerum temporalium vsus, si ab immoderato affectu erga eas euellatur. Qui & nostri corporis imbecillitati prodest, & animæ curarum aculeis minime inquietat, & eam sua imperfectione non sedat. Iucundius autem est fructum rerum sine his molestiis & detrimentis capere, & mente non rebus vilissimis hære, sed in Deo, earum datore, requiescere.

Gen. 23. 4 Ps. 38. 13 Gen. 26. 2

Basil.

Hos perfectos viros sponsa referbat, cum de oculorum pulchritudine ac simplicitate laudata est. Oculi tui columbarum,] inquit sponsus ad eam, [absque eo, quod intrinsecus latet.] Columbarum oculi sunt admodum lucidi, & innato quodam splendore perspicui; sunt etiam simplices, qui non toruè, aut malitiosè, sed syncerè in res obiectas intendunt. His oculi animæ perfectæ sunt similes; nam & sapientia lucent, qua rerum temporalium vilitatem agnoscant, & amabili synceritate donati sunt, quæ eisdem rebus tamquam abiectis non hæreant. Et quemadmodum viator, si pontem in via reperiat, eam respicit, non vt in illa suum habitaculum faciat, sed vt per illam sine amnis decurrentis periculo ad ciuitatem petueniat: ita & hæc anima res terrenas respicit, non profectò vt in illis amore listat, sed vt ad Deum, in quo tamquam in propria mansione pausatum sit, transeat. Scitè Richardus Victorinus hunc sensum prosequitur. Habet, inquit, talis anima

Cæt. 4. 1.

oculos

oculos columbarum, quia simpliciter inuenerunt ista terrena, nec ad hanc desiderio cupiditatis rapitur, immo modicis contenta est; aliena non ambit: non fertur desiderio ambitionis, vel diuitiarum: vel alicuius delectationis carnalis. Interior mentis sufficientia placitum aspectum facit exteriorem: ut circa terrena oculos habeat columbarum, sicut in cupidis terrenorum appetitus, facit oculos miluorum. Non hanc affligit rerum cura: non vexat amor: non fatigat occupatio; magna quiete & securitate fruuntur, dum ista non quaerit, non curat, non concupiscit. Sicut enim in Iob legitur. Homo nascitur ad laborem; auis verò ad volandum. Quia qui homines sunt, id est, humani; carnales, id est, mundanorum desiderio occupati, laborem habent. Boni verò dum hanc non amant, vel desiderant, ab horum afflictione euadunt, & auolant. Malis ex cupiditate (quae est radix omnium malorum) labor iste nascitur. Boni verò Spiritus sancti renouatione, & subleuatione ad hunc volatum & libertatem nascuntur. Isti sunt, qui ut nubes volant: & quasi columbae ad fenestras suas: quia ad aeterna desiderio subleuantur: & ad infirma nulla cupiditate feruntur. Hec ille.] Hoc itaque est animam oculos habere columbarum, rebus terrenis affectu non haerere, & earum usum sine nimietate amoris accipere. At id quod sequitur [absque eo quod intrinsecus latet,] secundum Gregorium, est cordis desiderium purum, illibatum, & in Deo erectum retinere, ut sic tota pulchra sit, quae terrenis non haeret, & caelestia concupiscit: quae temporalia in transitu respicit, & in caelestibus requiescit: quae demum rerum necessariorum, quibus pro conditione huius vitae vititur, usum quidem, non amorem admittit.

Iob. 7.

Ista. 60. 6.

Greg. ad cant. c. 4.

Caesarius hom. 23.

Ioa. 6. 11.

Dorothei. ap. 3.

Ut itaque nos, qui voto paupertatis obligati sumus, & ad huius virtutis perfectionem aspiramus, eam tandem consequi possimus, affectum nostrum à rebus terrenis etiam maxime necessariis emundemus. Ut enim Caesarius Arelatenis Episcopus ait: Nihil interdum possidere, necessitatis est; nihil per auaritiam cupere, virtutis. Et ideo hunc ille specialiter modum ponere religiosus debet, ut tantum habeat quantum necessitas poscit. Habendi enim amor, nisi ad integrum refecetur, ardentior est in paruis, & plus torquetur in minimis. Et nisi ex toto corde, & affectu pauperis, paupertas ipsa non virtus, sed miseria iudicanda est. Sic ille.] Vnus rerum admittendus est, & cum humilitate, & gratiarum actione suscipiendus: quis enim sine cibo, sine potu, sine veste, & sine cella, atque aliis similibus viuere potest? at affectus est Dei amore ac desiderio frandus. Hanc mater nostra religio benignè ministrat: non cum querelis, aut obmurmurationibus, sed cum affectu gratitudinis accipiuntur. Nam si filius ipse Dei, cuius omnia posuit pater in manus, pro quinque panibus hordeaceis gratias egit; cur religiosus, cui non panis hordeaceus, sed triticeus, & interdum simillagineus ministratur, & non simplex esculentum, & commedum indumentum offertur, sine gratiarum actione suscipiat? Ministrat autem religio haec, & reliqua necessaria ad usum, non ad amorem: ad adiumentum, non ad impedimentum. Ut ei igitur pareamus, usum quidem, & inuamen admittatur, nimius verò affectus ligans, & mentis libertatem impediens, refutetur. Cogitationes nostrae haudquaquam in his rebus contemptibilibus ponendae sunt, sed in iustitia & sanctitate quam quaerimus, collocandae, cui illae ut additamēta tribuuntur. Res sanè temporales, ut alienae, & nobis commodatae, diligenter ut durent, & quam minimum laedantur, tractandae sunt. Nam istud est optimum pauperibus Christi

A datum documentum Dorothei: Nequis, inquit, propriis vestimentis abutatur: Est enim quis, exempli gratia, qui tunicam suam queat vnam duas ve hebdomadas ferre, & abiiciens illam ante id temporis, abluat, & conterit, ita ut cum per menses aliquot, atque amplius utilis esse posset, crebra lotionem eam reddat inutilem. Contra conscientiam fit hoc. Rursum extendit quis ad solem, vel tunicam, vel operatorium, & negligentia & incuria ardere illud permittit, nec eleuat cum debet, & hoc vitium contra conscientiam est. Res, inquam, sollicitè curentur, ut feruiant, non tamē nimia cura & cordis adhaesione custodiantur, aut pro melioribus commutentur. Nam & hoc reprehendit idem magnus rerum spiritualium magister in haec verba: Cum contentus esse quis possit vnico cervicali, statim amplissimum quaerit: habens laneum, illud quaerit commutare, ut nouum recipiat, vel aliud pulchrius, motus superbia & vanitate. Potest item alicui satis esse culcitra vna, & tapetem quaerit, altercatūque etiam forte nisi acceperit. Si quis quoque animaduertat fratrem aliquid habere, quo ipse careat, inuideatque, & murmuret, non est hic in via proficiendi.

B Res etiam, quae nobis ad usum datae sunt, ut libri, publicè habeantur, gaudeamurque si ab aliis interdum accipiantur, & cum bona venia nostra, ab affectu fraternitatis, & amoris, qui omnia haec facit communia, illis communicentur. Nam de eo quod aliquis haec accipiat, tristari, astus est diaboli, de quo Hugo haec ait. Et saepe aliqui ex paruis & vilibus rebus tanto inardescunt desiderio: ut earum occasione concordiam fratrum soleant conturbare. Quod persuasione diabolica fieri dubium non est. Callidus enim hostis omnium mores nouit, & qualitates atque eorum affectus discernit: & in eo vnumquemque tentat, in quo se magis praeualere cognoscit. Nec curat utrum ex magno vel ex paruo decipiat: tantum ut charitatem fratris corrumpere valeat. Debemus contra hostem callidum cauti & vigilantes esse: eius laqueos in omni rerum materia praecauere, & omnia terrena, quibus decipere potest, animi virtutem calcare, ut possimus cantare cum Propheta: Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Sic ille.] Has nos aduersarij tendiculas fugiamus: & si aliqui nostro vsui applicatum quisquam fratrum ad momentum acciperit, patienter, immò & grater, ferendum est: si verò id ipsum à nobis postulet, libentissimè commodemus. Sic illam benedictionem cosequemur, cuius meminit psaltes dicens: Iueundus homo, qui miseretur, & commodat: disponet sermones suos in iudicio, quia in aeternum non commouebitur.] Hanc enim verba de paupere Euangelico praecipue dicta videntur. Nam diues miseretur, & dono dat, quia habet unde sibi, & aliis prouideat, nec est opus sibi ut data reparet. At pauper miseretur, & commodat, siue mutuo dat, quia eo, quod à se petitur, indiget, & cum illud, quod habet, suum non sit, illud donare non potest. Hic ergo homo amabilis Deo, & hominibus, ac gratus est, quia diuinæ largitatis imitator est. Miseretur ille fratris sui, cum necessitatem eius oculis benignitatis videat, & petitiones eius exaudiat, & ei secundum possibilitatem suam subuenire decernat. Commodat illi quod petit, vel quia mutuo dat ex eo quo ipse dator indiget, & sine praelati facultate dare non potest, vel quia licet dono det, semper haec mutui aut commodati ratio intercedit, quod cum spe retributionis aeternae dare disponit. Et cum id quod recepturus est, nempe praemium aeternum, rem datam aut commodatam in infinitum superet, sine vilo crimine sanctam quandam vsuram, nullaque lege vetitā, admittit. Pro

Idem ib.

Hugo ad reg. Aug. c. 8.

Psal. 7.

Psal. 111.

tit. Pro

tit. Profert ille sapienter sermones suos, & licet beneficium sit in illum, cui subuenit, se tamen maius beneficium, id est, occasionem miserendi, sermone recepisse cognoscit. Ideo nunquam a spe sua excidet, sed quia non semel, aut bis, sed tota die, & quoties se obtulerit occasio, miseretur, & commodat, semen ipsius, id est, multiplex meritum eius dum augetur, in benedictione erit.

Ille ergo religiosus hunc paupertatis gradum affectus est, qui ira fuerit necessariis contentus, ut eis immoderato affectu non hæreat: qui rerum necessariorum ita curâ abiciat: qui ineptas & superfluas earundem rerum comutationes fugiat: qui eas, si commodè possit, fratri petenti non denegat, sed libenter mutuo concedat: qui denique, si absque eius consensu ad tempus tollantur, æquamiter ferat. Hic gradus magnam secum pacem affert, & non paucos, nec leues defectus, ac turbationes abscindit.

Quintus Gradus Paupertatis, rerum necessariorum penuriam pati.

CAPVT VIII.

ATIS rudis (vt mihi quidem videtur) & incipiens erit paupertas, si in his gradibus, qui explicati sunt, sistat: & ad hunc quintum, quem præ manibus habemus, non procedat. Paupertas enim indigentia vocatur, eo quod pauperem aliquibus indigere faciat. Qui autem solum curat superflua rescacare, & omnibus necessariis vult abundare, & nulla re, neque minima indigere, is falsò sibi nomen pauperis arrogat, & de huius virtutis perfectione se iactat. Audeo dicere, neque reges huius sæculi hoc habent, vt nullo egeant, & ad suum statum omnia necessaria possideant. Neminem illorum videbis, qui nõ a subditis tributa exigat, qui non multorum talentorum sit debitor, qui non, in extraordinariis sumptibus, quales insurgente bello fieri solent, non ex nobilibus noua auri & argenti adiumenta corradat. Id autem sæpe facit, non cupiditate thesaurizandi motus, sed vera necessitate pressus, & indigentia compulsus. Quod si reges terræ necessariis indigent, delicata satis, immo & ridicula erit profectò illius religiosi paupertas, qui nullo indigere velit, & omnibus necessariis abundare. Qui si cibis bene paratus non sit, aut non abundanter, & suo tempore ministratus, murmurat: si vestis illi data sit aliquantulum decreta, conqueritur: si in librâ, si in cellâ suppellectili aliquid desit, tristatur: cuius vox videtur esse illa Apollonij Tyanei, qua ad dũs suis petebat: Concedite mihi pauca habere, sed nullus indigere. Is secundum mundum istum dicitur diuitibus huius sæculi, nam illi talem paupertatem non auerterentur, qua nihil illis deficeret, & quidquid in mentem venisset, statim haberent.

Paupertas igitur non solum efflagitat, vt superflua & inutilia abiciamus, vt sola necessaria habeamus, vt his nimio affectu non adhareamus; verum & vt aliquando indigere & penuriam pati nouerimus. Cibus pauperum semper sit communis, ab omnibusque delicis secularium alienus, & aliquando sit parcus, qui nos tantillum famis experiri permittat. Vestis sit vilis, quam modicis expensis religio ministret, & interdum sit minus comoda, quæ in hyeme algere, & in æstate calorem sustinere faciat. Reliqua suppellex sit curta, quæ non ad luxum, & ad desiderium naturæ corruptæ nostræ, sed vix ad necessitatem sufficiat. Quod si nobis omnia abundanter tribuantur, ita vt

A non appareat, in quo indigentiam patiamur, nostrum erit ea cū rubore & confusione suscipere, & nos ipsos tamquã pauperes fictos arguere, & aliqua pro amore paupertatis a nobis sponte subtrahere. Hanc paupertatẽ, quæ indigentia admittat, in illo sancto Christi collegio, haud dubiè reperiemus. Matthæus enim ait: Abiit Iesus per sara sabbato; discipuli autẽ eius esurientes cœperunt vellere spicas, & mādūcare. Non erat sanè nimis abundans illa sancta domus, cui panis etiam cibariorum defuit, & spicæ vellendæ fuerunt, & grani manibus permundandi, vt ad famem depellendam sufficerent. Huius autem euulsiõnis spicarum causam fuisse discipulorum famẽ, qua premebantur, manifestè Dominus patefecit, verbis sequentibus: [Non legistis, inquit, quid fecerit David quãdo esuriit, & qui cum eo erant, quando intrauit in domum Dei, & panes propositionis comedit, quos non licebat ei edere:] Ac si diceret, sicut necessitas, & magna esurientia Davidis, & sociorum eius, acceptionem, & consumptionem panum propositionũ, licitam fecit: ita & presens necessitas discipulorũ meorum euulsiõnem spicarum, atque earum manibus confractionem licitam & studiosam efficit. Hanc paupertatem meritò quidem exaggerat Chrysofostomus, dum ait: Tu verò abstinentiam discipulorũ mecum admirate: admirare, inquam, quomodo nullã corporis curam, nullũ studiũ habeant: sed sine præmeditatione aliqua & præparatione mensam sibi sic constituunt, vt continua ferè cogantur inedia premineque tamen à Christo abscedant: nam nisi malo inedia nimium vexarentur, nunquam certè illud in sabbato fecissent.]

B Ille itaque Dominus, [qui dat iumentis etiam ipsorum, & pullis cornuorum inuocantibus eum:] discipulorum dilectissimorum quasi obliuiscatur, & vel panem hordeaceũ non ministrabat, vt discerent indigere, & pauperibus Euangelicis formã paupertatis ostenderent. Qui certè, si nunquam egeant, si nunquam famem ex defectu cibi, aut frigus ex attritione indumenti, aut aestum ex celle incommoditate patiantur, vim paupertatis ignotant: quæ non solum abundantiam, & rerum affluentiam, sed indigentiam, sed penuriam, sed rerum etiam necessitatum carentiam intulit.

C Paulus etiam Apostolatus dignitatem adeptus, dissimilis esse noluit aliis Apostolis in affectu paupertatis. Ait enim se pro Christo laborasse, & Euangelium disseminasse in labore, & ærumna, in vigiliis multis, in fame, & siti, in ieiuniis multis, in frigore, & nuditate. Hoc namque est stipendium Apostolo strenuissimo prerogatum à Domino: Hęc curatum vacuitas, vt posset se totum in ministerium prædicationis impendere: rerum omnium indigentia, qua ad corporis necessitates subleuandas distrahat. Ita quidẽ, quia non pro mercede terrena, sed pro cœlesti premio laborat. Sit illi fames pro cibo, sitis pro potu, sitis pro fatuitate, sit illi frigus pro fomento, & maditas pro glorioso carnis amictu, quia sic decet Euangelicos pauperes vnuerfa terrena vsque ad sustententiam magna indigentia continere, & sola cœlestia suscipere. Nec timendũ est, quod fortis animus his necessitatibus pressus à ministerio veri abocetur, quia has necessitates sciens, & volens, pro Christo elegit, cuius gloriosum aspectum vt mercede solum expectat, & necessaria ad sustentendam naturã non defutura confidit. Egeat Paulus, & etiam necessarius creat, vt his quæ prædicat, testimonium ferat. Si enim eum ac prædicatores reliquos viderint homines nihil in hoc mundo querere, & alacres in opia sustinere, propter spem futurorum honorum, & his, quæ sibi proponuntur, in futura vita cœturis credent. Vnde Chrysofostomus

Matth. 12.1.

2. 3.

Chrysof. hom. 40. in Matth.

Ps. 145. 9.

1. Cor. 11.

27.

2. 3.

Chrysof.

egregiè